

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyzny

SPIS TREŚCI:

1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu.	2
2. Powiązania z innymi dokumentami.	3
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.	3
4. Propozycje przewidywanych metod analizy skutków realizacji projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	3
5. Stan środowiska obszaru objętego ustaleniami zmiany studium.	4
5.1. ogólna charakterystyka.	4
5.2. Uwarunkowania naturalne i przyrodnicze.	5
5.3. Jakość powietrza.	6
5.4. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.	6
6. Prognoza dalszych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.	6
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i wojewódzkim istotne dla realizacji projektowanej zmiany.	7
8. Przewidywane znaczące oddziaływania na komponenty środowiska.	7
8.1. Różnorodność biologiczna.	7
8.2. Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi.	7
8.3. Woda.	7
8.4. Powietrze, klimat i środowisko akustyczne.	8
8.5. Powierzchnia ziemi, zasoby surowców naturalnych.	8
8.6. Środowisko kulturowe i krajobraz.	8
9. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.	8
9.1. Ocena ustaleń i ich wpływu na środowisko.	9
9.1.1. Jakość powietrza.	9
9.1.2. Wytwarzanie odpadów	9
9.1.3. Wytwarzanie ścieków	9
9.1.4. Oddziaływanie na gleby.	9
9.1.5. Zmiany krajobrazowe.	9
9.1.6. Hałas.	9
9.1.7. Powierzchnia biologicznie czynna.	10
10. Oddziaływania skumulowane	10
11. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie.	11
12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.	11
13. Wnioski końcowe.	11
14. Streszczenie.	11
WYKORZYSTANE MATERIAŁY:	13
RYSUNKI:	14

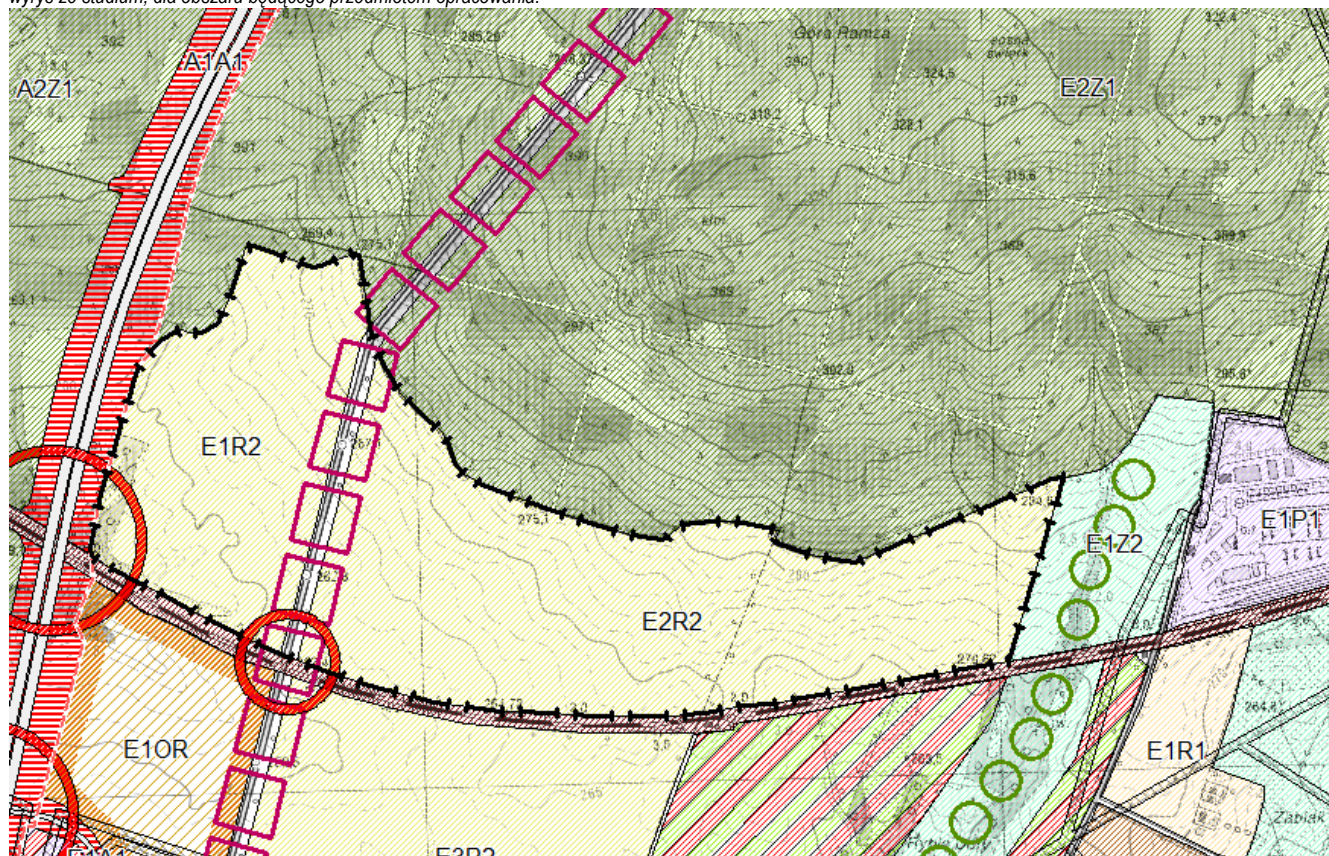
1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu.

Przedmiotem opracowania jest zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, zwana dalej "zmianą studium". Obszar opracowania został określony w uchwale Nr XXII/241/12 z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny

W obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka Leszczyny" przyjętym uchwałą Nr L/590/10 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 28.05.2010 r., zwanym dalej "studium", obszar opracowania jest przeznaczony pod następujące funkcje:

- *rolnicze bez zabudowy*
- *drogi publiczne*

wyrys ze studium, dla obszaru będącego przedmiotem opracowania.

Opracowywana zmiana studium przewiduje podział obszaru na poniższe funkcje:

- *teren infrastruktury komunikacyjnej i lotniska.*

Zmiana studium ma na celu realizację lądowiska (lotniska) mającego charakter celu publicznego na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny. Powyższe lądowisko służyłoby także szkoleniom praktycznym uczniów liceum ogólnokształcącego - klasy lotniczej w Zespole Szkół w Czerwionce-Leszczynach. Zajęcia dodatkowe z zakresu lotnictwa i szkolenia szybowcowe odbywają się na terenie lotniska ROW w Rybniku – Gotartowicach, które nie odpowiada pod względem długości pola wzlotów oczekiwany osiągom oraz technice startu szybowców z wykorzystaniem wyciągarki.

Lokalizacja w gminie obszar, na którym będą mogły być prowadzone operacje lotnicze pozwoli też na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, gdyż umożliwi to lądowanie śmigłowców Lotniczego

Pogotowia Ratunkowego oraz stacjonowanie samolotów gaśniczych. Z badań nad rozwojem lokalnym i regionalnym, prowadzonym przez Dyрекcję Generalną REGIO w Komisji Europejskiej, jednoznacznie wynika, iż bliskość lotnisk korzystnie wpływa na tempo rozwoju okolicznych obszarów, przyczyniając się do podnoszenia ich atrakcyjności inwestycyjnej. Nadmienić także należy, że ulokowanie dwóch małych lotnisk (Gotartowice, Czerwionka) wzdłuż autostrady A1, pomiędzy lotniskami międzynarodowymi w Pyrzowicach i Ostrawie pozwoli na ich współpracę celem uzupełnienia oferty.

Po dokonaniu zmian planistycznych, gmina wystąpi do Agencji Nieruchomości Rolnych w Opolu o bezpłatne przejęcie terenu pod inwestycję celu publicznego i w szerokiej formule PPP, wraz z wyspecjalizowanymi przedsiębiorstwami i instytucjami, doprowadzi do realizacji budowy lądowiska, a następnie lotniska.

2. Powiązania z innymi dokumentami.

Stosownie do art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu planów miejscowych ustalenia studium są dla organów gminy wiążące. Natomiast przy sporządzaniu studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju i planu zagospodarowania województwa, strategii rozwoju gminy, opracowaniu ekofizjograficznym itp.

Projekt, którego dotyczy niniejsza prognoza, jest bezpośrednio powiązany z dokumentem planu zagospodarowania województwa śląskiego oraz z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.

Prognoza została sporządzona w oparciu o identyfikację, analizę i ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją ustaleń planu. Mogą one dotyczyć takich komponentów środowiska jak: wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze, ukształtowanie terenu i gleba, klimat akustyczny, bioróżnorodność. W związku z tym zakres przedmiotowego opracowania obejmuje zagadnienia w zakresie przewidywanych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej i oceny ich oddziaływania na środowisko, a także możliwości realizacji rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, charakteryzujących istniejący stan zasobów środowiska z uwzględnieniem istniejących i przewidywanych znaczących oddziaływań oraz obszarów prawnie chronionych - nawet jeżeli występują poza obszarem planu lecz są z nim w pewnym sensie powiązane. Ocenę ewentualnych zagrożeń, poszczególnych komponentów środowiska oraz ich analizy jakościowe, oparto na danych z państwowego monitoringu środowiska.

Bardzo istotny z punktu widzenia metodologii jest fakt, że zmiana studium jest uzupełnieniem obowiązującego dokumentu o pojedyncze ustalenie, podlegające zgodnie z prawem ujednoczeniu z dokumentem głównym. W związku z czym niniejsza prognoza będzie dążyć (w miarę możliwości) do ujmowania tematu w formie "zbiorczej", adekwatnie do skali i szczegółowości studium - które z założenia dotyczy obszaru całej gminy. W odniesieniu do obszaru zmiany konieczne jest bowiem wykazanie kompensacji przyrodniczej poprzez tereny o wysokiej wartości ekologicznej poza granicami opracowania, które z założenia są chronione przed zagospodarowaniem w dokumentach planistycznych. Ta sama zasada dotyczy kumulacji negatywnych oddziaływań, wynikających z przedmiotowej zmiany, w skali gminy.

4. Propozycje przewidywanych metod analizy skutków realizacji projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r, Nr 80, poz. 717) wynika obowiązek sporządzenia okresowych ocen aktualności SUIKZP oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co najmniej raz na kadencję rady gminy. W związku z tym proponuje się, aby analizę wpływu realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko przeprowadzać w ramach takiego opracowania. Przedstawiona propozycja umożliwia zestawienie prognozowanego oddziaływania projektowanego zagospodarowania z rzeczywistym wpływem zrealizowanych komponentów przestrzennych na środowisko. W efekcie można uzyskać rzeczowe wnioski i wytyczne do kolejnych dokumentów regulujących zagospodarowanie przestrzenne.

5. Stan środowiska obszaru objętego ustaleniami zmiany studium.

5.1. ogólna charakterystyka.

Położenie względem miasta	<i>wschód</i>
Powierzchnia	<i>około 71 ha</i>
Poziom	<i>od 262 do 284 m n.p.m.</i>
Ukształtowanie	<i>Nieznacznie pofałdowane, z nachyleniem w kierunku południowym od 3 do 5%</i>
Stan użytkowania i zagospodarowania	<i>Tereny rolnicze Droga publiczna</i>
Najbliższe otoczenie	<i>Teren autostrady A1, tereny kolejowe, zabudowa przemysłowa, tereny rolnicze, lasy</i>
Dostępność układu komunikacyjnego	<i>Droga klasy Z – ul. Bełkowska</i>

zdjęcie lotnicze - teren objęty zmianą planu wraz z najbliższym otoczeniem (źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl>)

5.2. Uwarunkowania naturalne i przyrodnicze.

Budowa geologiczna		Pod względem geologicznym obszar gminy Czerwionki-Leszczyny jest położony w zachodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Na terenie całej gminy występują utwory karbonu, triasu, trzeciorzędu i czwartorzędu, z których dominujące znaczenie mają utwory karbońskie.
Warunki hydrogeologiczne	Poziom wodonośny trzeciorzędowy:	Przeważająca część terenu opracowania znajduje się w obrębie przedkarpackiego regionu hydrogeologicznego, podregionu przedkarpacko – śląskiego. W podregionie tym główny poziom użytkowy wody występuje w utworach czwartorzędowych, w piaskach i żwirach, na głębokości do 30 metrów. Przeciętne wydajności studni wynoszą 2 – 30 m ³ /h, lokalnie, między innymi w rejonie Bełku, mogą sięgać do 120 m ³ /h. Północno-wschodni fragment gminy należy do górnośląskiego regionu hydrogeologicznego, z głównym poziomem wodonośnym w utworach karbonu górnego, na głębokości 10 – 40 metrów. Trzeciorzędowe piętro wodonośne występuje tylko lokalnie, między innymi w północnej i środkowej części gminy. Wody podziemne występują w obrębie piasków i żwirów oraz piaskowców i gipsów, stanowiących przewarstwienia w obrębie kompleksu ilów mioceńskich. W profilu utworów trzeciorzędowych stwierdzono występowanie 1 – 3 poziomów wodonośnych o zmiennej miąższości, w granicach 0,5 – 15 m. Poszczególne warstwy wodonośne są odizolowane od siebie jak również od innych pięter wodonośnych. Pod względem hydrogeologicznym utwory trzeciorzędowe stanowią element izolujący piętro karbońskie od zasobnego w wodę piętra czwartorzędowego.
	Poziom wodonośny czwartorzędowy:	Związany z piaszczysto-żwirowymi osadami polodowcowymi Zwierciadło: swobodne stabilizujące się na głębokościach: 1– 2 m Pod wschodnią częścią gminy, w obrębie piaszczysto-żwirowych osadów fluwioglacjalnych, w rejonie Bełku, znajduje się zbiornik wód podziemnych Bełk. Jest to zbiornik czwartorzędowy, w przeszłości posiadał rangę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 350, jednak obecnie nie jest uwzględniany. Zbiornik ten występuje w zasięgu wodnolodowcowego i fluwialnego utworu doliny rzeki Bierawki.
Warunki hydrograficzne		We wschodniej części obszaru opracowania występuje jeden ciek wodny, biegnący w kierunku południowym, mający ujście w rzece Bierawce. Przejmuje on część okolicznych wód opadowych.
Warunki glebowo-rolnicze		Pod względem właściwości rolniczej gleb na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny przeważają gleby średniej jakości IV i V klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie ponad 88% gruntów ornych. Cechą charakterystyczną gminy jest całkowity brak gleb należących do I i II klasy bonitacyjnej. Zdecydowanie najwięcej jest gleb klasy IVb, IVa i V.
Warunki przyrodnicze	Flora:	Świat roślinny obszaru opracowania stanowią głównie rośliny polowe (uprawne). W dalszej kolejności trawy niskie z nielicznymi zadrzewieniami i krzewami śródpolnymi. Strukturę zieleni wysokiej tworzą gatunki pospolite tj. olcha, topola, lipa.
	Fauna:	Fauna występująca na przedmiotowym terenie to pospolite gatunki żerujące na terenach uprawnych i łąkowych tj. ptactwo żywiące się owadami i gryzoniami, różne gatunki niewielkich ssaków tj. krety, jeże, ryjówki oraz kilka gatunków gryzoni. Teren stanowi raczej żerowisko niż bazę siedliskową. Duży udział terenów rolnych z pogranicza pól i lasów stwarza dogodne warunki dla bytowania saren, zajęcy, a liczne i rozległe zadrzewienia stanowiące ostoję bażantów, czy innych gatunków z pogranicza pól i lasów.

Warunki klimatyczne	<p>Region klimatyczny: pogranicze dzielnicy częstochowsko – kieleckiej oraz podsudeckiej, zaliczany do najcieplejszych w Polsce.</p> <p>Parametry klimatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • średnia temperatura roczna: +7,5°C, • średnie opady roczne: 750 mm, • czas trwania lata: 90 dni, • okres wegetacyjny: ok. 235 dni, • czas trwania zimy: 70 dni. <p>Warunki topoklimatyczne obszaru opracowania: Korzystne - teren o nachyleniu około 3 - 5% o ekspozycji południowej, dobre przewietrzanie, nasłonecznienie i brak zastoisk mgieł.</p>
---------------------	--

5.3. Jakość powietrza.

Na stan sanitarny obszaru wpływ ma lokalna emisja pyłów i gazów z indywidualnych palenisk domowych, kotłowni i zakładów produkcyjno - usługowych oraz komunikacja.

Istnieją dwie grupy zanieczyszczeń powietrza: należą do nich zanieczyszczenia substancjami pyłowymi i zanieczyszczenia substancjami gazowymi.

Ogólna klasyfikacja stanu powietrza w 2006 roku w gminie dla rozszerzonej listy substancji przedstawia się następująco:

Wynikowa klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w 2006 roku

Powiat rybnicki	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy							Ogólna klasa strefy
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	
	A	A	C	A	B	A	A	C

Pod względem ochrony zdrowia powiat rybnicki w 2006 roku zaliczono do klasy C, ze względu na przekroczenia wartości stężenia pyłu zawieszonego PM10, co stwarza potrzebę podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (opracowanie Programu Ochrony Powietrza). Warto tu również podkreślić, że najwyższe stężenia monitorowanych substancji notowane były w sezonie jesienno-zimowym, co związane jest z procesami spalania paliw w celach grzewczych (niska emisja). Zanieczyszczenia wykazujące przekraczanie wartości dopuszczalnych, to zanieczyszczenie energetyczne, w mniejszym stopniu przemysłowe i komunikacyjne i takie są główne źródła ich pochodzenia w granicach gminy.

5.4. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.

Tereny upraw polowych są przekształconym i umiarkowanie zdegradowanym środowiskiem, przystosowanym do nowoczesną, intensywną produkcję rolną. Rodzaj uprawy oraz stosowane techniki upraw, technicznej i chemicznej pielęgnacji roślin skutkuje niewielkim bogactwem fauny nie tylko lęgowej, ale także wykorzystującej teren upraw do zdobywania pokarmu. żyjące w pobliżu uprawy osobniki najprawdopodobniej ograniczają się do zdobywania pokarmu w strefie śródpolnej i w zakresie mało istotnym w obszarze upraw.

Powierzchniowe zadrzewienia śródpolne, są także elementem przekształconego środowiska, niewielkiego powierzchniowo, ale z pewną ilością starszych drzew, co stanowi element sprzyjający zwiększeniu bogactwa fauny. Zadrzewienia są preferowane w miarę możliwości do częściowego zachowania, dla zwiększenia kompensacji oraz równowagi przyrodniczej obszaru.

Poziom stężeń zanieczyszczenia powietrza charakteryzuje się przekroczeniami wartości dopuszczalnych tylko w niektórych grupach zanieczyszczeń, lecz ich występowanie przypisuje się głównie emisji z zakładów przemysłowych. W tym aspekcie wymagane jest prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości.

Na terenie gminy, szczególnie na terenach zurbanizowanych i górniczych obserwuje się miejscami zaburzenia warunków hydrogeologicznych. W rejonie niecek osiadania zwierciadło wody podziemnej może być przecięte przez powierzchnię terenu, co powoduje okresowe zalewanie tych zagłębień. Wody podziemne na terenie gminy są jednak na ogół dobrze izolowane - w świetle ewentualnego ryzyka przenikania zanieczyszczeń do wód podziemnych w kontekście przedmiotowej zmiany studium.

6. Prognoza dalszych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Odstąpienie od realizacji zmiany studium wiąże się z utrzymaniem obecnego stanu lub wznowieniem użytkowania rolniczego. Prowadzenie gospodarki rolnej utrzyma dotychczasową szatę roślinną, utrzymując

jednocześnie miejsce żerowania nielicznych pospolitych gatunków polnej zwierzyny w tym ptactwa. Należy zauważyć jednak, że prowadzenie gospodarki rolnej w terenach miejskich, w otoczeniu zespołów urbanistycznych i infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadlokalnym, jest niecelowa. W związku z tym, w perspektywie najbliższych kilku lat należałoby się spodziewać wygaśnięcia działalności rolniczej na tym terenie.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i wojewódzkim istotne dla realizacji projektowanej zmiany.

Przedmiotowy teren nie leży w zasięgu obszarów chronionych, w tym obszarów NATURA 2000, jak również w zasięgu korytarzy ekologicznych mających w tym aspekcie istotne znaczenie strategiczne.

8. Przewidywane znaczące oddziaływania na komponenty środowiska.

8.1. Różnorodność biologiczna.

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Komunikacja lotnicza	Ubytek powierzchni terenu biologicznie czynnej.	negatywne	bezpośredni	długoterminowe	nie
	Wpływ na zdrowotność i żywotność organizmów.	negatywne	bezpośredni	długoterminowe	nie
Usługowa i handlowa	Ubytek powierzchni terenu biologicznie czynnej.	negatywne	bezpośredni	długoterminowe	nie
	Wpływ na zdrowotność i żywotność organizmów.	negatywne	skumulowany	długoterminowe	nie
	Zachowanie naturalnych zespołów zieleni i adaptacja na cele zieleni urządzonej	pozytywne	bezpośredni	długoterminowe	tak

8.2. Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi.

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Komunikacja lotnicza	Emisja hałasu lotniczego	negatywne	Bezpośredni, skumulowany	Długoterminowe, krótkotrwałe	tak
	wzrost emisji substancji szkodliwych	negatywne	pośredni	długoterminowe	tak
	Nieznaczny ryzyko wypadku lotniczego w terenach zurbanizowanych	negatywne	pośredni	długoterminowe	tak
	Możliwość obsługi Lotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz samolotów gaśniczych	pozytywne	pośredni	długoterminowe	tak
	Realizacja celu publicznego	pozytywne	bezpośredni	długoterminowe	tak

8.3. Woda.

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Komunikacja lotnicza	Możliwość splywu zanieczyszczonych wód opadowych do wód powierzchniowych i gruntu	negatywne	pośrednie	długoterminowe	tak
Usługowa i handlowa	Możliwość splywu zanieczyszczonych wód opadowych do wód powierzchniowych i gruntu	negatywne	pośrednie	długoterminowe	tak
	Poszerzenie obszarów rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej	pozytywne	bezpośrednie	trwale	nie

8.4. Powietrze, klimat i środowisko akustyczne.

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Usługowa i handlowa	Emisja zanieczyszczeń ze źródeł niskich	negatywne	pośrednie	krótkoterminowe	tak
	Okresowe przekroczenie norm hałasu w związku z realizacją obiektów	negatywne	bezpośrednie	Krótkoterminowe	tak
	Możliwe okresowe przekroczenie norm hałasu w związku z prowadzoną działalnością	negatywne	pośrednie	chwilowe	tak
Komunikacja lotnicza	Emisja gazów, hałasu i wibracji	negatywne	bezpośrednie	Długoterminowe, krótkotrwałe	tak

8.5. Powierzchnia ziemi, zasoby surowców naturalnych.

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Usługowa i handlowa	Likwidacja pokrywy glebowej	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Częściowa zmiana ukształtowania powierzchni ziemi	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Przekształcenie stosunków wodnych	negatywne	skumulowane	długoterminowe	tak
Komunikacja lotnicza	Likwidacja pokrywy glebowej	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
	Częściowa zmiana ukształtowania powierzchni ziemi	negatywne	bezpośrednie	trwale	nie
Zieleń urządzona i nieurządzona towarzysząca	Częściowe zachowanie naturalnego ukształtowania terenu	pozytywne	pośrednie	długoterminowe	tak

8.6. Środowisko kulturowe i krajobraz.

Funkcja	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Komunikacja lotnicza	Naruszenie dotychczasowych walorów krajobrazowych	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	nie
	Uzupełnienie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej (tereny komunikacji i infrastruktury z usługami towarzyszącymi)	pozytywne	Bezpośrednie	długoterminowe	nie
Usługowa i handlowa	Uzupełnienie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej	pozytywne	Bezpośrednie	długoterminowe	nie

9. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Środowisko obszaru opracowania cechuje się umiarkowanym stopniem przekształcenia. Dalszy rozwój zainwestowania, wzbogacenie form użytkowania, rozwój infrastruktury technicznej może w różnorodny sposób wpływać na środowisko jako całość oraz na jego poszczególne elementy. Ustalenia projektu określają zasady realizacji zmian w sposób ograniczający negatywny wpływ na elementy środowiska.

Analiza ustaleń	
Elementy środowiska	Ustalenia planu (cytat lub opis ustalenia)
Różnorodność biologiczna	<u>Ustalenie lokalizacji przegrody akustycznej od strony lasów</u> - wpływu silnego hałasu lotniczego na faunę leśną; zapobieganie zmianom vegetatywnym w organizmach na skutek oddziaływania hałasu powyżej 70db.

Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi.	<u>Dopuszcza się, w związku z realizacją przeznaczenia podstawowego, możliwość korekty przebiegu ulicy Bełkowskiej, z zachowaniem jej ciągłości i przepustowości</u> - stworzenie szerszych możliwości sytuowania pasa startowego dla uzyskania optymalnych warunków dla ruchu statków powietrznych.
Powietrze, klimat i środowisko akustyczne	<u>Ustalenie lokalizacji przegrody akustycznej od strony lasów</u> - wpływu silnego hałasu lotniczego na faunę leśną; zapobieganie zmianom wegetatywnym w organizmach na skutek hałasu powyżej 70db.

9.1. Ocena ustaleń i ich wpływu na środowisko.

Ustalenia związane dokonywaną zmianą studium są w istocie niewielkim uzupełnieniem do regulacji prawnych, które obowiązują w zakresie budowy i funkcjonowania lotnisk a w których kompetencje nie mogą wchodzić dokumenty planistyczne. Inwestycja, będąca tematem opracowania, jest obiektem szczególnie specyficznym i wymagającym serii specjalistycznych badań w celu określenia zasadniczych warunków lokalizacyjnych, więc rozpoznanie oddziaływań oraz prognozowanie wpływu na środowisko może mieć wyłącznie charakter ogólny i przybliżony. Przekłada się to w prostej linii na lakoniczny wymiar ustaleń, jakich może dokonać studium w swoim ograniczonym zakresie. Ponadto w ocenie ustaleń, pod kątem projektowanej zmiany, należy też uwzględnić ustalenia ogólne - dotyczące obszaru całej gminy, nie będące wynikiem przyjęcia dokumentu dla którego sporządza się niniejszą prognozę. Również wpływ zmiany studium, jako takiej, należy oceniać głównie w skali gminnej, adekwatnie do ujednoczenia opracowania.

9.1.1. Jakość powietrza.

Nie przewiduje się zauważalnego wpływu na pogorszenie jakości powietrza, bowiem zmiana dotyczy w istocie małego fragmentu obszaru opracowania. Ponadto realizowane lotnisko nie będzie mogło służyć do regularnych usług transportowych, w związku z czym będzie to obiekt o stosunkowo niskiej intensywności wykorzystywania. Natomiast w drodze analizy stanu środowiska wykazano, że głównym problemem w aspekcie zanieczyszczenia powietrza są emitory o charakterze przemysłowym. Konsekwentna realizacja ustaleń spowoduje, że zmiany planu nie wpłyną na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza.

9.1.2. Wytwarzanie odpadów

Nieodłącznym elementem towarzyszącym działalności człowieka są odpady. W związku z tym, przedmiotem analiz podjętych w ramach niniejszego opracowania są odpady w rozumieniu ustawy o odpadach (Dz. U. Nr 62 z 2001, poz.628), które są wytwarzane i gromadzone. W przypadku przedmiotowej zmiany ogólne wytyczne dotyczące odpadów definiują ustalenia ogólne studium, nie będące przedmiotem niniejszej zmiany.

9.1.3. Wytwarzanie ścieków

Konsekwencją realizacji zabudowy mieszkaniowej i prowadzenia działalności usługowej będzie powstawanie ścieków a także zanieczyszczonych wód opadowych. Zmiana w tym kontekście nie definiuje ustaleń - ogólne wytyczne dotyczące ścieków definiują ustalenia ogólne studium, nie będące przedmiotem niniejszej zmiany.

9.1.4. Oddziaływanie na gleby.

Zmiana studium przewiduje nowe oddziaływania na powierzchnię ziemi łącznie z glebą. Oddziaływanie bezpośrednie o charakterze jednorazowym, krótkotrwałym lecz nieodwracalnym wystąpi z chwilą podjęcia działań związanych z realizacją nowych obiektów. Rozmiar tych zmian w skali gminy ocenia się jako mało znaczący - mieszczący się w granicach możliwości środowiskowych.

9.1.5. Zmiany krajobrazowe.

Projekt przewiduje przekształcenie krajobrazu naturalnego poprzez rozwój obiektów inżynierskich lotniska szkoleniowego wraz z zabudową towarzyszącą. Z racji ograniczeń wysokości zabudowy, wynikających z wymogów technicznych, nie przewiduje się znacznego zaburzenia w krajobrazie. Należy tu nadmienić że lotniska tego rodzaju są często wyposażane w pas startowy pozbawiony nawierzchni utwardzonych. Otoczenie obszaru jest nacechowane antropogenicznie poprzez ciągi komunikacyjne o wysokim znaczeniu (autostrada A-1 i tereny kolejowe), w związku z tym zmiany krajobrazowe wyrażają tendencje rozwojowe tego podmiejskiego obszaru. Należy więc uznać, że w wyniku realizacji zmiany studium nastąpi umiarkowane przekształcenie krajobrazu.

9.1.6. Hałas.

Zmiana studium przewiduje zwiększenie natężenia hałasu w środowisku i jest to największe prognozowane

oddziaływanie związane z przyjęciem omawianego dokumentu. Do ochrony przed hałasem odnoszą się przepisy odrębne z zakresu ochrony środowiska a studium, w ustaleniach ogólnych i dyspozycji terenami, może jedynie powierzchownie wskazać kierunki działania w omawianym aspekcie. Pozostaje też kwestia lokalizacji obiektu, którą niewątpliwie wskazuje się w studium, a która musi uwzględniać szereg uwarunkowań - w tym ekonomiczne i środowiskowe - Często poszukuje się trudnego kompromisu w tym kontekście. W omawianym przypadku ogólna analiza graficzna rozkładu i zasięgu hałasu wykazuje, że na niewielkich fragmentach terenów chronionych przed hałasem najprawdopodobniej wystąpi zwiększenie średnio-dobowego hałasu. Wartość chwilowych oddziaływań, związanych ze wznoszeniem i lądowaniem statków powietrznych, będzie się wahać w granicach 50-60 db i wystąpi w porze dziennej w stosunkowo dużych odstępach czasowych (cele sportowo-szkoleniowe). Analiza ta powstała w wyniku modelowania, które uwzględnia pas startowy o długości do 600m (zorientowany optymalnie do przeważających dla omawianego terenu kierunków wiatru i stanu zagospodarowania terenów wokół lotniska) oraz typowy samolot szkoleniowy o silniku tłokowym i niewielkich gabarytach. Zależnie od kierunku wiatru przyjęto, że wznoszenia samolotów będą się odbywać w kierunku zachodnim - czyli większa część mapy hałasu będzie dotyczyć rejonów położonych na zachód od lotniska. Obecny oraz projektowany (wg. studium) sposób zagospodarowania wspomnianej części miasta na ogół nie przewiduje obiektów chronionych przed hałasem. Bardzo dużą rolę odgrywa tu autostrada A-1, w której sąsiedztwie preferowane są głównie tereny aktywności gospodarczej - zwłaszcza w pobliżu węzła "Bełk". Ponadto, w najbliższej okolicy i promieniu ok. 2 km występują znaczne obszary użytków rolnych i leśnych a także zieleni otwartej. Przeprowadzono również analizę porównawczą (rys. nr 1), z przykładami funkcjonujących lotnisk o tym samym zastosowaniu, zbliżonych gabarytach i lokalizacji względem miasta. W zestawieniu z lotniskami sportowymi: Rybnik - Gotartowice oraz Bielsko-Biała - Aleksandrowice, projektowany obiekt jest położony znacznie korzystniej pod wieloma względami, w tym pod względem ochrony przed hałasem. Odległość w osi pasa startowego (w ujęciu modelowanym), od progów w obydwu kierunkach do najbliższych terenów mieszkaniowych wynosi ok. 800-2000m Dla porównania, w Rybniku i Bielsku-Białej odległości te wynoszą odpowiednio: ok. 400m i ok. 300-400m. Jednak pomimo znacznych chwilowych uciążliwości hałasu, normy średnio-dobowe dla terenów chronionych nie zostały przekroczone. Warto również nadmienić, że obydwa porównywane obiekty nie mają w sąsiedztwie barier terenowych utrudniających rozchodzenie się dźwięku gdy samoloty znajdują się na pasie lub bezpośrednio nad nim. Inaczej jest na omawianym obszarze, gdzie istotną zaporę dźwiękową stanowi wysoki nasyp autostrady A-1. Po dogłębnej analizie powyższego uznaje się, że planowana inwestycja nie spowoduje znaczących uciążliwości dla terenów chronionych przed hałasem. Natomiast znaczący negatywny wpływ hałasu i wibracji na organizmy żywe przewiduje się w bezpośrednim otoczeniu lądowiska - gdzie zmniejszy się ilość potencjalnych żerowisk oraz miejsc lęgowych dla występującej lokalnie fauny. W efekcie część zwierząt będzie zmuszona zmienić zakres terytorialny swojej dziennej aktywności. Jedno z ustaleń zmiany studium przewiduje ustawienie bariery dźwiękochłonnej od strony lasu, będącego miejscem egzystencji zróżnicowanej gatunkowo flory i fauny. Ocenia się, że po zrealizowaniu bariery, oddziaływanie hałasu lotniczego na granicy lasu może spaść z 70-80db do 50-60db.

9.1.7. Powierzchnia biologicznie czynna.

W wyniku zagospodarowania obszaru zgodnie z przeznaczeniem nie przewiduje się znaczącej redukcji istniejącej powierzchni biologicznie czynnej. Planowany obiekt wymaga przestrzeni wolnej od przeszkód lotniczych, w związku z czym możliwości zabudowy są tu ograniczone. Ponadto, pasy startowe na lotniskach sportowo-szkoleniowych mają najczęściej nawierzchnię trawiastą, więc istnieje duże prawdopodobieństwo że tak będzie również w omawianym przypadku. Zmiana nie definiuje wymogów w sprawie powierzchni biologicznie czynnej, pozostawiając tą kwestię do rozwiązania w planie - gdzie zostanie dokonany bardziej szczegółowy podział na funkcje. Uznaje się również, że nie występują przesłanki do nadmiernego zabudowania rodzimego gruntu.

10. Oddziaływania skumulowane

Głównym znaczącym oddziaływaniem planowanego przedsięwzięcia jest hałas. Jego prognozowany zasięg i natężenie może się nieznacznie różnić w zależności od rzeczywistych parametrów, konfiguracji i orientacji pasa startowego a także od indywidualnych cech technicznych statków powietrznych. Kumulacja hałasu może być zauważalna wszędzie tam, gdzie stosunkowo intensywnie oddziałuje inna inwestycja emitująca nadmierny hałas. W tym przypadku można z całą pewnością wskazać autostradę A-1, której mapa hałasu będzie się pokrywać z mapą hałasu lotniska "Bełk". W efekcie przewiduje się znaczące oddziaływanie skumulowane w postaci nadmiernego hałasu, w rejonie "przecięcia" autostrady z docelową trasą przelotu statków powietrznych bezpośrednio po starcie. Oddziaływanie to nie będzie miało wpływu na tereny chronione przed hałasem (tj. obiekty użyteczności publicznej i zabudowa mieszkaniowa), ze względu na stosunkowo dużą odległość od tych terenów. Natomiast powinno mieć nieznaczny wpływ na okoliczną faunę występującą na terenach otwartych. W

ramach niniejszej prognozy trudno jest jednoznacznie wskazać miejsce i zasięg tego szczególnego rodzaju oddziaływania, ponieważ na obecnym etapie brak jest wielu istotnych danych na temat rzeczywistego "kształtu" inwestycji.

11. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie.

Objęty analizą projekt zmiany studium nie zawiera rozwiązań alternatywnych. Jest on zgodny z podstawowymi zasadami ochrony środowiska oraz z głównymi założeniami obowiązującego dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wykluczono rozwiązania planistyczne mogące stwarzać konflikty lub kolizje z wymogami ochrony środowiska, dzięki czemu są zgodne z warunkami i możliwościami środowiskowymi gminy. Możliwości wariantowania inwestycji tego typu w studium są znacznie ograniczone, np. za sprawą przepisów odrębnych, które szczegółowo regulują kwestie związane z realizacją lotnisk. Ostateczna koncepcja zagospodarowania została wybrana jako najbardziej optymalna pod wieloma względami. W związku z powyższym uznaje się, że sporządzanie rozwiązań alternatywnych do przedmiotowego projektu jest niecelowe.

12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Z uwagi na niewielki obszar opracowania, a także na znikomą uciążliwość potencjalnych inwestycji wynikających z realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, nie będą występowały oddziaływania transgraniczne.

13. Wnioski końcowe.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obejmuje zasadnicze ustalenia w zakresie określającym funkcję oraz ograniczenia kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Główne zasady ochrony środowiska oraz zamierzenia proekologiczne zostały zawarte w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny, którego treści nie zmienia się a jedynie uzupełnia o pojedyncze ustalenia.

Ze względu na niewielki zakres korekt ocenia się, że projekt nie spowoduje naruszenia równowagi przyrodniczej oraz nie stworzy zagrożenia dla zdrowia ludzi. Określona w prawie lotniczym "**zasada zrównoważonego podejścia**", wyrażana jako wybór metod i środków zmierzających do ograniczenia hałasu na lotnisku i w jego otoczeniu polegających m.in. na odpowiednim planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, została spełniona niejako poza projektowanym dokumentem, w drodze analiz zasadności inwestycji na danym terenie, dokonanych przed podjęciem uchwały o przystąpieniu do zmiany studium.

W przyszłych planach miejscowych należy wprowadzić przede wszystkim zasady zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, kompatybilne w miarę możliwości z obowiązującym dokumentem studium a także przepisami z zakresu prawa lotniczego.

14. Streszczenie.

Potrzeba sporządzenia opracowania określanego prognozą oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Prognoza ma na celu wykazanie, czy przyjęte w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego rozwiązania uwzględniają przedsięwzięcia niezbędne dla zapobiegania powstawania zagrożeń środowiska, czy spełniają one swoją rolę oraz w jakim stopniu realizacja ustaleń planu może oddziaływać na środowisko. Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy jest sprawdzenie, czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Przedmiotem ustaleń zmiany studium, której dotyczy niniejsza prognoza, jest uzupełnienie obowiązującego studium o pojedyncze ustalenia dotyczące zasad zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji związanej z urządzeniem lotniska do celów sportowo-szkoleniowych realizowane jako inwestycja celu publicznego.

Analiza stanu funkcjonowania środowiska wykazuje pewien poziom degradacji, wskazując zakłady przemysłowe jako źródło tego zjawiska, przy jednoczesnej poprawie tego stanu na przestrzeni ostatnich kilku lat. Oceniono, że środowisko gminy nadal wykazuje dużą zdolność do regeneracji, lecz należy zwrócić szczególną uwagę na te działalności, które emitują zanieczyszczenia pyłowe w znaczących ilościach.

Prognoza wymienia przewidywane znaczące oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska, gdzie najważniejszym jest hałas lotniczy (pozostałe oddziaływania oceniono jako umiarkowane). W dalszej części prac podjęto próbę oszacowania rozkładu i zasięgu hałasu, w oparciu o modelowany pas startowy - zlokalizowany na potrzeby prognozy z uwzględnieniem zasadniczych cech technicznych i uwarunkowań lokalnych. Przyjęto też założenie, że źródłem hałasu będzie samolot szkoleniowy o umiarkowanych gabarytach, silniku tłokowym i przeciętnym zaawansowaniu rozwiązań technologicznych. Powyższe modelowanie przedstawiono graficznie na podkładzie zdjęcia lotniczego. Z analizy tej wynika, że hałas o natężeniu powodującym znaczne uciążliwości dla

organizmów nie wkracza na tereny chronione przed hałasem - czyli tereny zabudowy mieszkaniowej oraz użyteczności publicznej. W tych terenach hałas będzie słyszalny lecz nie spowoduje przekroczeń średniodobowych wartości określonych stosownym rozporządzeniem ministra właściwego do spraw ochrony środowiska. Ponadto wystąpi stosunkowo rzadko i tylko w ciągu dnia, gdyż lotnisko nie będzie służyło do regularnych przewozów lotniczych.

Natomiast znaczący negatywny wpływ hałasu i wibracji na organizmy żywe przewiduje się w bezpośrednim otoczeniu lądowiska - gdzie najprawdopodobniej zmniejszy się ilość potencjalnych żerowisk oraz miejsc lęgowych dla występującej lokalnie fauny. W efekcie część zwierząt będzie zmuszona zmienić zakres terytorialny swojej dziennej aktywności. Jedno z ustaleń zmiany studium przewiduje ustawienie bariery dźwiękochłonnej od strony lasu, celem ochrony flory i fauny.

Dodatkowo wykazano i oceniono, że inwestycja nie wpłynie w znaczący sposób na zasoby wodne, gleby a także krajobraz. Możliwości zabudowy tereny będą ograniczone ze względu na konieczność eliminacji przeszkód lotniczych z przestrzeni wokół lotniska.

W prognozie przewiduje się znaczące oddziaływanie skumulowane w postaci nadmiernego hałasu, w rejonie "przecięcia" autostrady z docelową trasą przelotu statków powietrznych bezpośrednio po starcie. Oddziaływanie to nie będzie miało wpływu na tereny chronione przed hałasem.

W wyniku realizacji inwestycji nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych.

Projekt nie narusza założeń i ogólnych wytycznych określonych w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które zostanie ujednoczone wraz z przyjętą zmianą.

Podsumowując niniejszą prognozę, należy stwierdzić, że zakres przewidywanych przekształceń i oddziaływań spowodowanych realizacją ustaleń planu nie wpłynie w istotny sposób na pogorszenie stanu środowiska gminy.

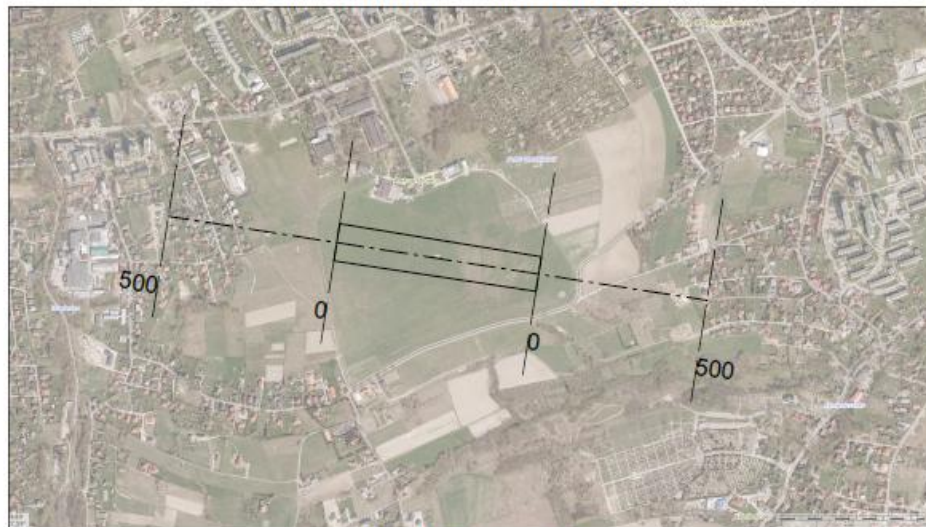
WYKORZYSTANE MATERIAŁY:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny – z uwzględnieniem aktualnie opracowywanej zmiany.
- mgr Aleksandra Trzcionka, mgr Małgorzata Celary, mgr Joanna Karda, "Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Czerwionka-Leszczyny w jej granicach administracyjnych", sierpień 2008 rok.
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 31 sierpnia 1998 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dla lotnisk cywilnych (Dz.U. z dnia 26 października 1998 r.),
- Rajpert T. „Hałas lotniczy i sposoby jego zwalczania”, WKiŁ, Warszawa 1980r.
- Świątecki A., Nita P., Świątecki P., „Lotniska”, Wydawnictwo Wojsk Lotniczych 1999 r. Program ochrony środowiska dla gminy

RYSUNKI:

Rys nr 1: Analiza porównawcza lotnisk o podobnej charakterystyce i położeniu.

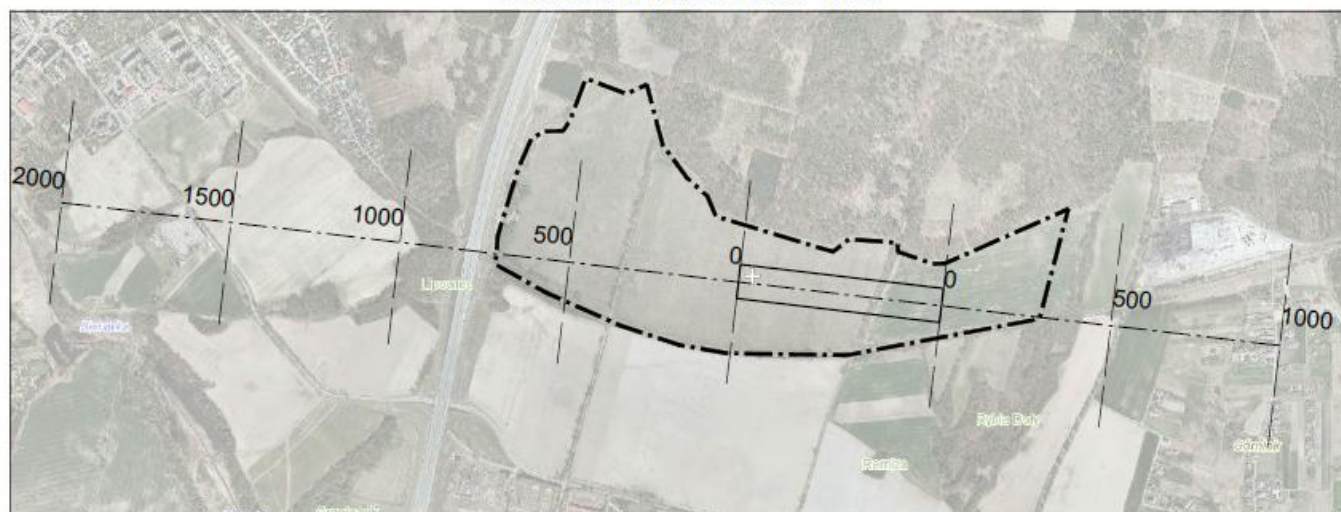
BIELSKO-BIAŁA - Aleksandrowice

RYBNIK - Gotartowice

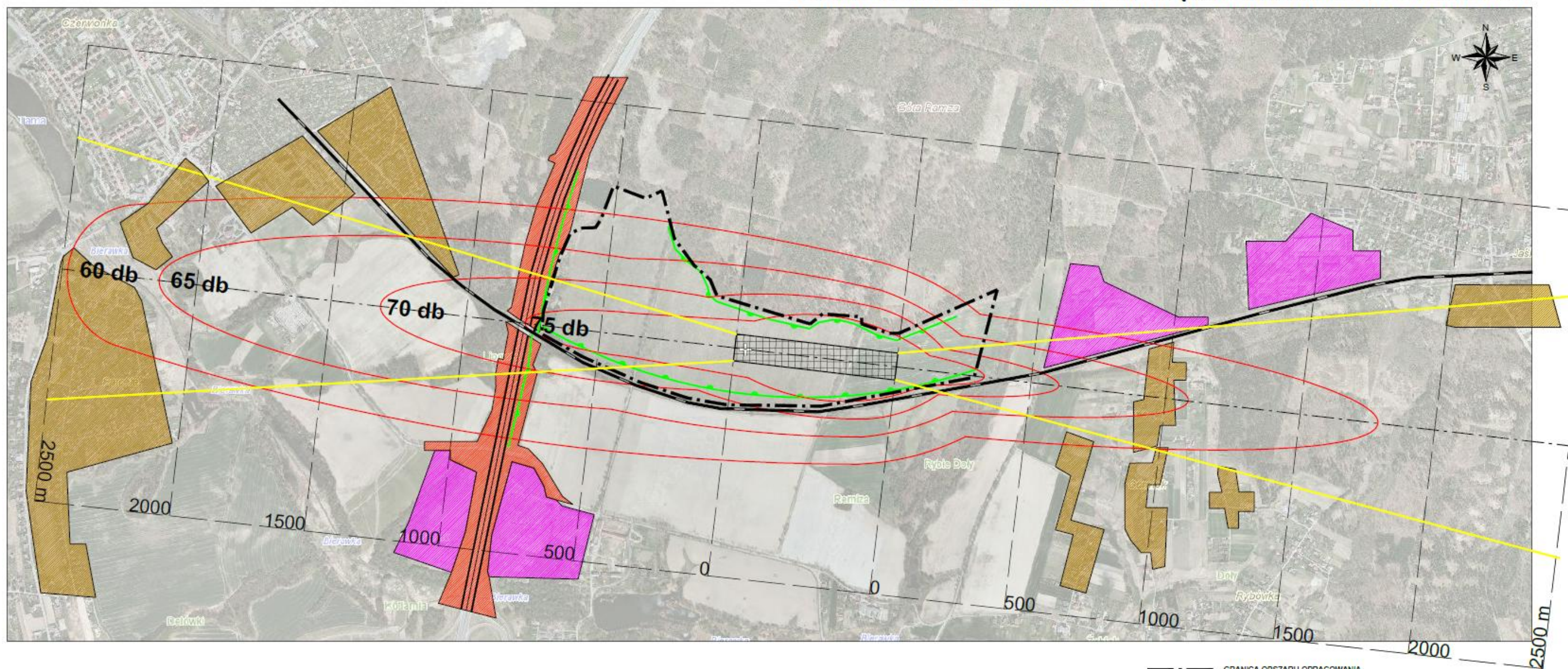

CZERWIONKA-LESZCZYNY - Belk

Rys nr 2: Przybliżony rozkład i zasięg hałasu zewnętrznego w oparciu o model rozmieszczenia lądowiska statków powietrznych.

PRZYBLIŻONY ROZKŁAD I ZASIĘG HAŁASU ZEWNĘTRZNEGO W OPARCIU O MODEL ROZMIESZCZENIA LĄDOWISKA STATKÓW POWIETRZNYCH

- GRANICA OBSZARU OPRACOWANIA
- PRZYKŁADOWY TEREN ROZMIESZCZENIA PASA STARTOWEGO
- TERENY DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ - możliwe przeszkody lotnicze
- TERENY MIESZKANIOWE - ochrona przed nadmiernym hałasem
- TERENY AUTOSTRADY A-1
- LINIA KOLEJOWA
- 70 db IZOFONY - wyznaczone w ramach modelowania.
- ORIENTACYJNE GRANICE STREFY NALOTU
- TERENOWE BARIERY OGRANICZAJĄCE ROZPRZESTRZENIANIE SIĘ FAL DŹWIĘKOWYCH - tj. nasypy, skarpy, zadrzewienia.